

الدَّرْسُ الْخَامِسُ الطَّبِيُّ وَالْقَمَرُ

جای خالی ترجمه‌ها را با کلمات مناسب پر کنید:

أَنَا صَيَّادٌ. أَسَافِرُ إِلَى الْمَنَاطِقِ الْمُخْتَلِفَةِ لِصَيْدِ الْحَيَوَانِ النَّادِرَةِ.

فِي إِحْدَى هَذِهِ الرَّحَلَاتِ أَمْضَيْتُ أُسْبُوعاً كَامِلاً فِي إِحْدَى الْجُزُرِ الْإِسْتَوَائِيَّةِ.

فَتَشْتُ عَنْ آثَارِ طَبِّي لَهُ قُرُونٌ جَمِيلَةٌ يَسْكُنُ فِي هَذِهِ الْمِنْطَقَةِ.

سَاعَدَنِي فِي هَذَا الصَّيْدِ أَحَدُ سَاكِنِي الْجَزِيرَةِ وَهُوَ خَبِيرٌ بِمَسَالِكِ غَابَاتِهَا.

لَمَّا عَزَبَتِ الشَّمْسُ جَلَسْنَا تَحْتَ شَجَرَةٍ مُشْرِفَةٍ عَلَى تَلٍّ رَمْلِيٍّ.

ظَهَرَتْ الْأَسْبَعَةُ الْفَضِيَّةُ لِلْقَمَرِ وَ أَصْبَحَ الْمَنْظَرُ جَمِيلاً رَائِعاً يَجْلِبُ الْقُلُوبَ.

حِينَئِذٍ رَأَيْتُ طَبِيباً يَمْشِي بِهَدْوٍ عَلَى الرَّمْلِ حَتَّى بَلَغَ قِمَّةَ أَحَدِ التَّلَالِ فَجَلَسَ.

أَنْظُرُ. هَذَا هُوَ الطَّبِيُّ الَّذِي فَتَشْتُ عَنْهُ طَوْلَ النَّهَارِ.

أَنْظُرُ إِلَى قُرُونِهِ. الْقُرُونُ الْجَمِيلَةُ الثَّمِينَةُ الَّتِي ظَهَرَتْ كَالْفِضَّةِ الْبَرَّاقَةِ فِي ضَوْءِ الْقَمَرِ.

مَا فِطِنَ الطَّبِيبُ لُجُودَنَا. فَتَوَقَّفَ فِي نَقْطَةٍ وَهُوَ يَزُقُّبُ الْقَمَرَ بِأَعْيَابٍ.

فَأَخَذْتُ سِلَاحِي. وَلَكِنْ مَا قَبِلْتُ يَدِي.

— كَيْفَ تَقْتُلُ طَبِيباً يَعْشِقُ الْجَمَالَ كَمَا تَعْشِقُهُ أَنْتِ؟!

لَقَدْ تَرَكَ مَأْمَنَهُ بَيْنَ الْأَشْجَارِ لِمُشَاهَدَةِ الْقَمَرِ وَ مُنَاجَاتِهِ.

وَضَعْتُ السِّلَاحَ عَلَى الْأَرْضِ وَقُلْتُ لِزَفِيقِي: لَا ... لِأَقْتُلُ هَذَا الطَّبِيبَ. مَا هُوَ رَأْيُكَ؟

فَأَجَابَ: أَحْسَنْتَ. الْحَقُّ مَعَكَ. إِنَّهُ حَيَوَانٌ «شَاعِرٌ» يَعْشِقُ الْجَمَالَ.

من یک شکارچی هستم. به مناطق گوناگون برای شکار حیوانات مسافرت می‌کنم.

در یکی از این سفرها یک کامل را در یکی از جزیره‌های استوایی

به دنبال نشانه‌های گشتم که زیبا دارد و در این منطقه زندگی می‌کرد.

در این شکار یکی از ساکنین جزیره به من در حالی که او به جنگل‌هایش آشنا بود.

وقتی که خورشید زیر درختی مشرف بر شنزار نشستیم.

پرتوهای ماه پدیدار شد و صحنه زیبا و گردید [به طوری که] دل‌ها را شیفته می‌کرد.

در آن هنگام آهویی را دیدم که بر روی ماسه تا این‌که به قلّه‌ی یکی از تپه‌ها رسید و نشست.

نگاه کن، این همان آهویی است که به دنبال آن گشتم.

به شاخ‌های او شاخ‌های زیبای که همانند نقره‌ای درخشان در ماه نمایان شد، نگاه کن.

آهو متوجّه حضور ما پس در نقطه‌ای در حالی که به ماه می‌نگریست.

پس سلاحم را ولی دستم قبول نکرد.

چگونه آهویی را می‌کشی که به زیبایی همان‌طور که تو به آن عشق می‌ورزی؟

..... را در بین درختان برای مشاهده‌ی ماه و مناجات با آن

سلاح را روی زمین و به دوستم گفتم: نه، این آهو را ، نظر تو چیست؟

جواب داد: آفرین بر تو، حق با توست، او حیوان است که به زیبایی عشق می‌ورزد.

پیش‌های مروری قواعد

۱- صحیح را از غلط مشخص کن:

- ☐ الف) صفت تابع موصوف است. ☐ ب) موصوف اسمی است که صفت خود را توصیف می‌کند.
☐ ج) مضاف نه «ال» می‌گیرد، نه تنوین. ☐ د) صفت یا به‌صورت مفرد می‌آید یا به‌صورت جمع.
☐ ه) صفت مفرد در سه مورد از موصوف خود تبعیت می‌کند. ☐ و) جمله‌ی وصفیه پس از اسم معرفه می‌آید.
☐ ز) ممکن است مضاف‌الیه، خود به اسم دیگری اضافه شده باشد. ☐ ح) موصوف بودن و مضاف بودن، نقش به‌حساب می‌آید.
☐ ط) صفت فقط در اعراب تابع موصوف است. ☐ ی) «القمر» از مؤنث‌های سماعی است.
☐ ک) مضاف‌الیه می‌تواند منصوب یا مجرور باشد.

۲- جاهای خالی را پر کن:

- الف) ترکیب وصفی همان و ترکیب اضافی همان است.
 ب) صفت در اعراب، ، تعداد و از موصوف خود تبعیت می‌کند.
 ج) صفت برای جمع‌های غیرعاقل به‌صورت می‌آید.
 د) کلماتی مانند «یَد، رِجُل، عَیْن، اُذُن» مؤنث هستند و صفت آن‌ها می‌آید.
 ه) ضمایر متصل هرگاه به انتهای اسم متصل شوند نقش را دارند.
 و) جمله‌ای که پس از اسم نکره می‌آید نامیده می‌شود.
 ز) مضاف‌الیه خود نقش به‌حساب می‌آید و از نظر اعراب همیشه است.
 ح) اگر اسم مثنی و جمع مذکر سالم مضاف واقع شوند، از آخر آن‌ها حذف می‌شود.
 ط) مضاف هیچ‌گاه و نمی‌گیرد.
 ی) اسامی شهرها و کشورها به‌حساب می‌آید.

۳- گزینه‌ی مناسب را انتخاب کن:

- الف) مضاف نقش به‌حساب بلکه خود نقش
 ۱- می‌آید - نمی‌پذیرد ☐ ۲- نمی‌آید - می‌پذیرد ☐
 ب) اگر موصوف مرفوع باشد، صفت هم است.
 ۱- منصوب ☐ ۲- مرفوع ☐
 ج) صفت برای «الید» حتماً به‌صورت می‌آید.
 ۱- مذکر ☐ ۲- مؤنث ☐
 د) ترکیبی مثل «کتابٌ مفیدٌ» و ترکیبی مثل «کتاب المعلم» است.
 ۱- وصفی - اضافی ☐ ۲- اضافی - وصفی ☐
 ه) اگر موصوف باشد، صفت حتماً است.
 ۱- معرفه - نکره ☐ ۲- نکره - نکره ☐
 و) صفت به‌تنهایی وجود خارجی ولی مضاف‌الیه به‌تنهایی وجود خارجی
 ۱- ندارد - دارد ☐ ۲- دارد - ندارد ☐

ز) برای جمع‌های غیرانسان (غیرعاقل) از صفت‌های استفاده می‌کنیم.

- ۱- مفرد مؤنث ☐ ۲- جمع مذکر ☐

ح) برای موصوف بیش از یک صفت آورد.

- ۱- می‌توان ☐ ۲- نمی‌توان ☐

تمرین‌های قواعد

تمرین اول: **مِيزُ التَّرْكِيْبِ الوَصْفِيِّ مِنَ التَّرْكِيْبِ الْإِضَافِيِّ** (ترکیب وصفی را از ترکیب اضافی مشخص کن):

مَنْظَرًا عَجِيبًا - سَيَّاتِنَا - التَّفْسُ الْأَمَّارَةُ - قَطَرَاتُ الْمَاءِ - صَدِيقٌ عَلِيٌّ - أَشْجَارٌ جَمِيلَةٌ -

طَالِبَاتٍ نَشِيطَاتٍ - تِلَامِيزُ مَدْرَسَةٍ - الْكُتُبُ الْمَفِيدَةُ - مُعَلِّمُو الْمَدَارِسِ - الرَّجُلَانِ الْمُؤْمِنَانِ

موصوف و صفت						
مضاف و مضاف اليه						

تمرین دوم: **أَكْمِلِ الْفَرَاغَ بِالْكَلِمَةِ الْمُنَاسِبَةِ** (جای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کن):

- ۱- هَذَا كِتَابٌ (مفيدٌ - مفيدانٍ - المفيدُ)
- ۲- سَلَّمْتُ عَلَى طَبِيبٍ (مُشْفِقٌ - المُشْفِقِ - مُشْفِقٍ)
- ۳- فِي الْمَدْرَسَةِ شَجَرَتَانِ (جَمِيلَانِ - جَمِيلَتَانِ - الْجَمِيلَتَانِ)
- ۴- قَرَأْتُ آيَةً فِي قَلْبِي. (أَثَرٌ - يُؤَثِّرُ - أَثَرْتُ)
- ۵- يَذْهَبُ النَّاسُ فِي الصَّيْفِيَّةِ إِلَى السَّفَرِ. (عُطْلَةٍ - الْعُطْلَةِ - عُطْلَةٍ)
- ۶- الْعَرَبِيَّةُ فَصِيحَةٌ. (لُغَةٌ - اللُّغَةُ - لُغَةٍ)
- ۷- نَجَحْتُ فِي الْامْتِحَانِ بِـ عَالِيَةٍ. (الدرجةِ - درجۀ - درجۀ)

تمرین سوم: **صَحِّحِ الْأَخْطَاءَ مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ** (غلطها را با بیان علت درست کن):

عَلَّتْ غَلْطُ بُوْدُنِ	شکل صحیح	
		۱- أَنْظِرْ إِلَى الْقُرُونِ.
		۲- أَيَّامُ الدَّرَاسَةِ مِنَ الْأَيَّامِ الْجَمِيلِ.
		۳- يُدَافِعُ مُسْلِمُونَ الْعَالَمِ عَنِ الْمَظْلُومِينَ.
		۴- أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ يُسَاعِدُ النَّاسَ.
		۵- كَيْفَ تَقْتُلُ ظَلَمًا تَعِيشُ الْجَمَالَ؟
		۷- أَلْجَأْتَنِي الضَّرُورَةُ إِلَى خِدْمَةِ النَّاسِ.
		۸- الْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُ دَرَجَةَ الْإِنْسَانِ.

تمرین الرابع عین الأسماء المؤنثة (اسمهای مؤنث را مشخص کن):

☐ ۱- الشَّمْسُ	☐ ۶- السَّمَاءُ	☐ ۱۱- المَطَرُ	☐ ۱۶- القَمَرُ
☐ ۲- النَّارُ	☐ ۷- الدَّارُ	☐ ۱۲- الْأَرْضُ	☐ ۱۷- النَّهَارُ
☐ ۳- الْيَدُ	☐ ۸- النَّفْسُ	☐ ۱۳- الرِّيحُ	☐ ۱۸- الْبَيْتُ
☐ ۴- الطَّبْئُ	☐ ۹- الْمَاءُ	☐ ۱۴- الْعَيْنُ	☐ ۱۹- الرَّجُلُ
☐ ۵- الْأُذُنُ	☐ ۱۰- الرَّجُلُ	☐ ۱۵- أَصْفَهَانُ	☐ ۲۰- الصَّوْتُ

تمرین الخامس عین الصحيح (صحيح را مشخص کن):

☐ ۱- فَأَصْلِحُوا بَيْنَ	☐ أَخَوَيْكُم
☐ ۲- الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنِ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ.	☐ سَيِّدَانِ
☐ ۳- الشَّمْسُ مَصْدَرٌ لِلتَّوَرِّ وَ الْحَرَارَةِ.	☐ الْمُضِيءُ
☐ ۴- هِيَ آيَاتٌ نَزُولَ الْقُرْآنِ مِنْ جَانِبِ اللَّهِ.	☐ تَثْبِتُ
☐ ۵- أَلَّفَ الْمُسْلِمُونَ كُتُبًا	☐ عَدِيدَةً
☐ ۶- أَكْرَمَ أَمَلَكُ فِي الْأَحْوَالِ.	☐ جَمِيعِ
☐ ۷- يُدَافِعُ الْمُسْلِمُونَ عَنْ هَمِّهِمْ.	☐ هَوِيَّةٍ
☐ ۸- يَعْمَلُ هَذِهِ الْقَرْيَةِ فِي مَزَارِعِهِمْ.	☐ فَلَاحُونَ

تمرین السادس أكمل الجدول (جدول را کامل کن):

الجملة	الصفة	نوع الصفة	إعرابها
۱- القَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَنْفَدُ.			
۲- قَرَأْتُ كِتَابًا مُفِيدًا.			
۳- لَحْظَةُ الْإِنْتِصَارِ لَحْظَةٌ نَتَنَظَّرُهَا.			
۴- الْمُجَاهِدُونَ الْمُسْلِمُونَ أَسْوَةٌ فِي السَّجَاعَةِ.			
۵- جَلَسْتُ تَحْتَ شَجَرَةٍ تُعَرِّدُ طُيُورَهَا.			

تمرین السابع عین إعراب المضاف و الموصوف في العبارات التالية (نقش مضاف و موصوف را در عبارتهای زیر مشخص کن):

۱- شَاهِدَ الْوَلَدُ ثَعْلَبًا مَرِيضًا.	۶- كُلُّ شَيْءٍ رَخِيصٌ.
۲- رَجَعَ الْإِبْنُ إِلَى وَالِدِهِ.	۷- هَؤُلَاءِ مَصَابِيحُ الْأُمَّةِ.
۳- هُوَ حَيَوَانٌ قَوِيٌّ كَمَا نَعْلَمُ.	۸- اسْتَغْفَلْتُ قِطْعَةً كَبِيرَةً فِثْرَانًا.
۴- ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾	۹- الطَّالِبُ الْمُجِدُّ يَنْجَحُ.
۵- اللَّهُمَّ نَوِّرْ قُلُوبَنَا.	۱۰- الْمُؤْمِنُ إِنْسَانٌ يُحِبُّ الْخَيْرَ.

تمرین شانزدهم: عین الإعراب الصحيح للكلمات المعينة (نقش صحیح را برای کلمات مشخص شده، تعیین کن):

۱- ﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا﴾

الف) مضاف الیه و تقدیراً مجرور ☐ ب) مضاف الیه و محلاً مجرور ☐ ج) مفعول به و محلاً منصوب ☐

۲- لِفَاطِمَةَ فَضَائِلٍ لَا تَجِدُهَا فِي الْآخَرِينَ.

الف) جمله‌ی وصفیه و محلاً منصوب ☐ ب) فعل و فاعل آن ضمیر «ها» ☐ ج) جمله‌ی وصفیه و محلاً مرفوع ☐

۳- رَأَيْتُ فِي صَدِيقِكَ هِمَّةً عَالِيَةً.

الف) صفت و مرفوع به تبعیت ☐ ب) صفت و منصوب به تبعیت ☐ ج) مضاف الیه و مجرور ☐

۴- الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَ جَنَّةُ الْكَافِرِ.

الف) صفت و مرفوع ☐ ب) صفت مفرد و مجرور ☐ ج) مضاف الیه و مجرور ☐

۵- نَسْتَفِيدُ مِنَ الْكُتُبِ الْقِيَمَةِ لِلْعُلَمَاءِ.

الف) صفت و مجرور به تبعیت از «کتب» ☐ ب) صفت و مجرور به تبعیت از «العلماء» ☐ ج) صفت و منصوب به تبعیت از «کتب» ☐

۶- شَاهَدْتُ الْعُلَمَاءَ الْمُسْلِمِينَ فِي مَحْفَلٍ.

الف) صفت و منصوب با علامت اصلی اعراب ☐ ب) صفت و منصوب به تبعیت ☐ ج) مضاف الیه و مجرور ☐

۷- ﴿وَرَبَّنَا السَّمَاءُ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ﴾

الف) صفت و مرفوع تقدیراً ☐ ب) صفت و منصوب تقدیراً ☐ ج) مضاف الیه و مجرور تقدیراً ☐

تمرین هجدهم: عین الصفة و المضاف إليه (صفت و مضاف الیه را مشخص کن):

جمله	صفت	مضاف الیه
۱- الطَّمْعُ الشَّدِيدُ يُوقِعُ الْإِنْسَانَ فِي الْمَهَالِكِ.		
۲- عِنْدَيْكَ رَأَى كَلْبًا يَحَافِظُ عَلَى طِفْلِهِ.		
۳- يَرْحَمُ اللَّهُ رَاحِمِي الضَّعْفَاءِ.		
۴- سَتَقْرَأُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ دَائِمًا.		
۵- تُرَبِّي الْأُمَّهَاتُ جِيلًا مُتَّقِفًا.		

تمرین نهم: عین الجملة الوصفية و إعرابها في العبارات التالية (جمله‌ی وصفیه و اعراب آن را در عبارتهای زیر مشخص کن):

جمله	جمله‌ی وصفیه	اعراب
۱- الصَّلَاةُ عَمَلٌ يَتَقَرَّبُ الْمُؤْمِنُ بِهِ إِلَى اللَّهِ.		
۲- رَأَيْتُ تَلْمِيزًا يَكْتُبُ دَرَسَهُ.		
۳- الْكَرَامَةُ خُلُقٌ يَهْبَهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ.		
۴- شَاهَدْتُ فِي الْغَابَةِ ظَبْيًا يَعِشُ الْجَمَالَ.		
۵- أُرِيدُ كِتَابًا صَفَحَاتُهُ قَلِيلَةٌ.		

تمرین الحادی عشر: مِيزَ الصَّحیح فی اِعرابِ الکلمات (صحیح را در نقش کلمات مشخص کن):

- ۱- هذا دَوَاءٌ مُرٌّ.

☐ الف) دواء: خبر و مرفوع	☐ ب) مُرٌّ: مضاف الیه و مجرور
- ۲- رَأَيْتُ فَلَاحًا يَعْمَلُ فِي مَرْزَعَتِهِ.

☐ الف) يعمل: جمله‌ی وصفیه و محلاً مرفوع	☐ ب) مزرعة: مجرور به حرف جرّ
- ۳- يُحِبُّ اللَّهُ الْعِبَادَ الصَّالِحِينَ.

☐ الف) عباد: مفعول به و منصوب	☐ ب) الصالحين: صفت و مجرور به تبعیت
- ۴- أَصْلُ الْعَالَمِ سِرٌّ غَامُضٌ.

☐ الف) العالم: مضاف الیه و مجرور	☐ ب) غامض: مضاف الیه و مجرور
- ۵- سَمِعْتُ نِدَاءً يَدْعُونِي إِلَى الصَّدَقِ.

☐ الف) سمعت: فعل و فاعل آن «نداء»	☐ ب) يدعوني: جمله‌ی وصفیه و محلاً منصوب
- ۶- يُحِبُّ اللَّهُ مُؤْمِنًا يُحْتَرَمُ حَقُّوقَ الْآخَرِينَ.

☐ الف) يحترم: جمله‌ی وصفیه و محلاً منصوب	☐ ب) الآخرين: صفت و منصوب به تبعیت

تمرین الثانی عشر: شَکْل ما أُشیرِ إِلَیه بِخَطٍّ (کلماتی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، حرکتگذاری کن):

- ۱- في هذه المِنطقة حَيواناتٌ نادرةٌ.

۵- اللُّغةُ المُشتركةُ لِلْمُسْلِمِينَ هي اللُّغةُ العَرَبِيَّةُ.	۲- الصَّحراءُ أَرْضٌ خَالِيَةٌ مِنَ المَاءِ وَ النِّباتِ.
- ۲- الجِهَادُ بابٌ فَتَحَهُ اللَّهُ لِأَوْلِيائِهِ.

۶- هَذَا حَيَوَانٌ شاعرٌ يَعشِقُ الجمالَ.	۳- الجِهَادُ بابٌ فَتَحَهُ اللَّهُ لِأَوْلِيائِهِ.
- ۳- فَتَشَتْ عَنْ آثارٍ ظَبِيٍّ لَهُ قُرُونٌ جَمِيلَةٌ.

۷- وَ بَعْدَ مُحاولَةٍ كَثيرةٍ وَجَدَ المَاءَ.	۴- فَتَشَتْ عَنْ آثارٍ ظَبِيٍّ لَهُ قُرُونٌ جَمِيلَةٌ.
- ۴- وَصَلَ رَجُلٌ فِي طَرِيقِ سَفَرِهِ إِلَى بَثْرٍ.

۸- وَصَلَ رَجُلٌ فِي طَرِيقِ سَفَرِهِ إِلَى بَثْرٍ.	

تمرین الثالث عشر: اُكْتُبْ ما طَلِبَ مِنْكَ (آنچه را که از تو خواسته شده، بنویس):

- ۱- هُوَلَاءُ وَجَدُوا السَّعَادَةَ فِي مُسَاعَدَةِ الْآخَرِينَ.

محلاً مرفوع:	مجرور با علامت فرعی اعراب:	نوع خبر و اعراب آن:
- ۲- اجْتَمَعْنَا هُنَا لِتَكْرِيمِ تَلْمِيزٍ مِثَالِيٍّ.

نوع فاعل در «اجتمعنا»:	صفت:	مضاف الیه:
- ۳- اِنْتَخَبَ الْإِمَامُ قَمِيصاً أَرْخَصَ لِنَفْسِهِ.

صفت:	مضاف الیه:	مفعول به:
- ۴- لِلْبَلْبَلِ صَوْتُ عَذْبٌ بَدِيعٌ.

خبر و نوع آن:	نقش «صوت»:	نقش «بدیع»:
- ۵- اِتَّخَذَ صَدِيقاً مُخْلِصاً يُبْعَدُكَ عَنِ الضَّلَالِ.

صفت از نوع مفرد:	مفعول به با اعراب محلی:	جمله‌ی وصفیه و اعراب آن:

- صفت و مرفوع به اعراب فرعی:
- خبر مقدم:
- فاعل از نوع ضمیر بارز:
- جمله‌ی وصفیه و محلاً منصوب:
- مضاف‌الیه و محلاً مجرور:
- جمله‌ی وصفیه و محلاً مرفوع:
- صفت و منصوب:
- صفت و مجرور:
- مفعول به با علامت فرعی اعراب:

١- ذَهَبَ الْمُقَاتِلُونَ إِلَى الثُّغُورِ الْجَنُوبِيَّةِ.

(.....)	-٣	(.....)	-٢	(.....) -١)
٢- <u>الْمُسْلِمُونَ يُدَافِعُونَ عَنْ هَوْنَتِهِمْ.</u>				
(.....)	-٣	(.....)	-٢	(.....) -١)
٣- <u>يُسَافِرُ الصَّيَادُ لَصِيدِ الحَيَوَانَاتِ النَادِرَةِ.</u>				
(.....)	-٣	(.....)	-٢	(.....) -١)
٤- سَاعَدَ الصِّيَادَ أَحَدٌ ساكنِي الجزيرة.				
(.....)	-٣	(.....)	-٢	(.....) -١)
٥- شَبَابٌ بِلَادِنَا يُحَاوِلُونَ فِي سَبِيلِ الْمَجْدِ.				
(.....)	-٣	(.....)	-٢	(.....) -١)
٦- وَفَّقَنَا رَبُّنَا لِعِبَادَةٍ تُقَرِّبُنَا إِلَيْهِ.				
(.....)	-٣	(.....)	-٢	(.....) -١)
٧- نَجَحَ الْمُعَلَّمُونَ فِي تَدْرِيسِ الدَّرُوسِ الصَّغْبَةِ.				
(.....)	-٣	(.....)	-٢	(.....) -١)

تمرین ۱۳: مسأله **مصحح الأخطاء في التحليل الصرفي** (غلطها را در تجزیه تصحیح کن؛ در هر کدام دو غلط وجود دارد):

الف - أفضل الناس مؤمنٌ يحترم حقوق الآخرين.

- ۱- أفضل: اسم - مفرد - مذکر - مشتق و اسم تفضیل - نكرة - مبني ۱-
 ۲- يحترم: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعّل - لازم - معرب ۲-
 ۳- الآخرين: اسم - جمع تكسير - جامد - معرّف بأل - معرب ۲-

ب - رزق الله الإنسان عقلاً كاملاً.

- ۱- رزق: فعل ماضٍ - للغائب - مجرّد ثلاثي - لازم - معرب ۱-
 ۲- الإنسان: اسم - مشتق - معرّف بأل - معرب - ممنوع من الصرف ۲-
 ۳- كاملاً: اسم - مفرد - مذکر - جامد - نكرة - مبني ۲-

کلمات مترادف و متضاد

مترادف

الخبر = المَطْلَع = العالم (دانا)	يَعِشُّ = يُحِبُّ (دوست دارد)	طَلَعَتْ = أَشْرَقَتْ (طلوع کرد)	الآثار = الغلائم (نشانه‌ها)
فَتَشَّ عَنْ = بَحَثَ عَنْ (جست‌وجو کرد)	الحُسْن = الجمال (زیبایی)	الرَّشَاد = الهداية (هدایت)	المَسَالِك = الطَّرِيق (راه‌ها)
يَسِيرُ = يذهب (می‌رود)	الرائع = الجميل (زیبا)	الشاعر = الحساس (حساس)	الرحلة = السفرة (سفر)
الثمين = القيم (گران‌بها)	الطبي = الغزال (آهو)	فَطِنَ = أدرك (فهمید)	ساعَدَ = نَصَرَ (کمک کرد)

متضاد

يهدو (به آرامی) ≠ بسرعة (به سرعت)	الثمين (گران‌بها) ≠ الرخيص (ارزان)	الممدوح (ستوده) ≠ المذموم (نکوهیده)
النافع (مفيد) ≠ الضار (زیان‌بار)	يُبعد (دور می‌کند) ≠ يقرَّب (نزدیک می‌کند)	نَزَلَ (پایین آمد) ≠ صَعَدَ (بالا رفت)
أقبلَ على (روی آورد) ≠ أعرضَ عن (روی گرداند)	الغيب (پنهان) ≠ الشهادة (آشکار)	التَّهَار (روز) ≠ اللَّيْل (شب)
تحت (زیر) ≠ فوق (بالا)	عَرَبَ (غروب کرد) ≠ طَلَعَ (طلوع کرد)	الضلال (گمراهی) ≠ الرَّشاد (هدایت)

تمرین‌های ترجمه

تمرین ۱۴: مسأله **إِتْخِبِ الترجمة الصحيحة** (ترجمه‌ی درست را انتخاب کن):

- ۱- الفِضِيَّة (طلائی - نقره‌ای - آبی) ۵- فَتَشَّ (پرسید - جست‌وجو کرد - شناخت)
 ۲- السَّمين (زیبا - چاق - گران‌بها) ۶- القِمَّة (قله - تپه - ارزش)
 ۳- الرِّحْلَة (سفر - حرکت - چرخش) ۷- فَطِنَ (آگاه است - پی برد - آزمود)
 ۴- التَّلَّ (قله - شن - تپه)

تمرین ۱۵: مسأله **میل الكلمات بمعناها المناسب** (کلمه‌ها را به معنای مناسب خود وصل کن):

القرون	خار	الغابة	شيفته کرد
الرائع	تظاهر کرد	نَبَّهَ	حسابرسی کرد
الرَّثلي	لنگیدن	خَلَبَ	راه راست
العرج	زیبا	الطَّبي	آهو
تَظَاهَرَ	شن‌زار	حاسَبَ	جنگل
الشَّوكة	شاخ‌ها	الرَّشاد	یادآوری کرد

التمرین الثالث اُکْتُبْ مَا طَلَبَ مِنْكَ (آنچه را که از تو خواسته شده است بنویس):

- ۱- گیاه (بالعربیّة): ۵- الهدوء (بالفارسیّة): ۹- المُفْتَرِس (بالفارسیّة):
 ۲- نَفَدَ (بالفارسیّة): ۶- الضَّلَال (المتضادّ): ۱۰- الجَمیل (المترادف):
 ۳- فَطِنَ (المترادف): ۷- شیفته کرد (بالعربیّة): ۱۱- یُقَرَّبُ (المتضادّ):
 ۴- حَاوَلَ (المترادف): ۸- گران بها (بالعربیّة):

التمرین الرابع عین الترجمة الصحيحة (ترجمه‌ی درست را مشخص کن):

- ۱- رَأَيْتُ ظَبْيًا يَمْشِي بِهُدُوءٍ عَلَى الرَّمْلِ حَتَّى بَلَغَ قِمَّةَ أَحَدِ التَّلَالِ.
 الف) آهو را که به آرامی بر روی شن‌زار راه می‌رود دیدم که به قلّه‌ی یکی از تپه‌ها رسید. ☐
 ب) آهوئی را دیدم که به آرامی بر روی شن راه می‌رفت تا به قلّه‌ی یکی از تپه‌ها رسید. ☐
 ۲- أَنْظُرْ إِلَى قُرُونِهِ الْجَمِيلَةِ الثَّمِينَةِ الَّتِي كَالْفِضَّةِ الْبَرَّاقَةِ فِي ضَوْءِ الْقَمَرِ.
 الف) به شاخ زیبا و گران‌بهایش نگاه کن که در نور ماه مانند نقره می‌درخشد. ☐
 ب) به شاخ‌های زیبا و گران‌بهایش که در نور ماه مانند نقره‌ی درخشان است، نگاه کن. ☐
 ۳- رَأَى ذُنْبَ جَائِعٍ فِي الْمَرْعَةِ حِمَارَيْنِ سَمِينَيْنِ يَأْكُلَانِ الْعُشْبَ.
 الف) یک گرگ گرسنه در مزرعه دو الاغ فربه‌ی را دید که علف می‌خوردند. ☐
 ب) گرگی گرسنه در مزرعه‌ای دو الاغ چاق را دید که علف می‌خورند. ☐

التمرین الخامس صَحِّحِ الْأَخْطَاءَ فِي التَّرْجُمَةِ (غلطها را در ترجمه تصحیح کن):

- ۱- الْكِتَابُ صَدِيقٌ مُخْلِصٌ يُبْعِدُكَ عَنِ الضَّلَالِ وَ يُقَرِّبُكَ إِلَى الرَّشَادِ.
 کتاب دوست بی‌ریا است که انسان را از گمراهی دور می‌کند و به راه درست نزدیک می‌سازد.
 ۱- ۲-
 ۲- يُسَاعِدُنِي فِي هَذَا الصَّيْدِ أَحَدُ سَاكِنِي الْجَزِيرَةِ وَ هُوَ خَبِيرٌ بِمَسَالِكِ غَابَاتِهَا.
 در این شکار، یکی از ساکنان جزیره به من کمک کرد درحالی‌که او به راه‌های جنگل آشناست.
 ۱- ۲-
 ۳- لَمَّا شَاهَدَهُ الْحِمَارُ الْمَسْكِينُ تَظَاهَرَ بِالْعَرَجِ.
 هنگامی‌که الاغ بیچاره را دید، تظاهر به بیماری کرد.
 ۱- ۲-
 ۴- أَصْبَحَ الْمُنْظَرُ جَمِيلًا رَائِعًا يَخْلِبُ الْقُلُوبَ.
 منظره زیبا و دلپسند گردید و دل‌ها را شیفته کرد.
 ۱- ۲-

۵- ما فَطِنَ الظَّنِّي لُجُودِنَا فَتَوَقَّفَ فِي نَقْطَةٍ وَهُوَ يَنْظُرُ الْقَمَرَ بِإِعْجَابٍ.

آهو به وجود ما پی برد پس در نقطه‌ای ایستاد درحالی‌که با شگفتی ماه را نگاه کرد.

۱- ۲-

۶- جَوْلَةُ الْبَاطِلِ سَاعَةٌ وَ جَوْلَةُ الْحَقِّ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ.

قدرت‌نمایی باطل، ساعتی بیش طول نمی‌کشد و قدرت‌نمایی حق تا به پا خاستن روز قیامت ادامه خواهد یافت.

۱- ۲-

التمرین السابح أكمل الترجمة (ترجمه را کامل کن):

۱- إلهي! نَبِّهْنِي لِذِكْرِكَ فِي أَوْقَاتِ الْغَفْلَةِ. ۴- جَلَسْنَا تَحْتَ شَجَرَةٍ مُشْرِفَةٍ عَلَى تَلٍّ رَمْلِيٍّ.

خدایا، مرا در اوقات غفلت به یاد خودت در زیر درختی مشرف بر تپه‌ای نشستیم.

۲- أَفْتَشُّ عَنْ كِتَابٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النَّصُوصِ. ۵- هَذَا جَزَائِي، فَأَنَا وَخْشٌ مُفْتَرِسٌ لِطَبِيبٍ مُعَالِجٍ.

به دنبال کتابی که مرا در فهم متون این جزای من است، زیرا من هستم نه یک پزشک معالج.

۳- لَقَدْ تَرَكَ مَأْمَنَهُ بَيْنَ الْأَشْجَارِ لِمُشَاهَدَةِ الْقَمَرِ وَمُنَاجَاتِهِ.

..... خود را در میان درختان برای مشاهده‌ی ماه و مناجات با او

التمرین السابح أكمل الفراغ حسب الترجمة (جای خالی را براساس ترجمه کامل کن):

۱- سَمِعْتُ نِدَاءً إِلَى الصَّدَقِ. (ندایی را شنیدم که مرا به صداقت فرا می‌خواند).

۲- أَجَابَ الْجَمَّازُ: دَخَلْتُ فِي رِجْلِي كَبِيرَةً. (الاغ جواب داد: خاری بزرگ به پایم رفته است).

۳- هَذَا هُوَ الظَّنِّي الَّذِي عَنْهُ طَوْلُ النَّهَارِ. (این همان آهوست که تمام مدت روز به دنبال آن بودم).

التمرین السابح للتعريب (برای ترجمه به عربی):

۱- گرگ پای الاغ را گرفت.

۲- من برادران کوشای خود را دوست دارم.

التمرین السابح أذكر الجمع للمفرد و المفرد للجمع (برای مفرد، جمع و برای جمع، مفرد [آن] را ذکر کن):

۱- الأوقات	۵- الأشيعة	۹- الإخوان	۱۳- الغابة
۲- المنطقة	۶- الطالب	۱۰- المدارس	۱۴- الأنفُس
۳- الجزيرة	۷- الرجال	۱۱- القرون	۱۵- الأسبوع
۴- المُجَدِّين	۸- القلب	۱۲- الطالبات	

ردیف	نمونه سؤالات امتحانی	بارم
۱	للترجمة: الف) سافَرْتُ إلى إِحْدَى الْجَزُرِ الْإِسْتَوَائِيَّةِ لِصَيْدِ الْحَيَوَانَاتِ النَّادِرَةِ. ب) تَوَقَّفَ ظَبْيٌ ذُو قُرُونٍ جَمِيلَةٍ وَهُوَ يَرْقُبُ الْقَمَرَ بِإِعْجَابٍ. ج) فَتَشَّ الْجِمَارُ السَّمِينُ عَنِ الشَّوْكَةِ وَتَظَاهَرَ بِالْعَرَجِ. د) جَلَسُوا تَحْتَ شَجَرَةٍ مُشْرِفَةٍ عَلَى تَلٍّ رَمْلِيٍّ.	۴
۲	أكتب المطلوب: الف) يَخْلِبُ (بالفارسية): ب) گران بها (بالعربية): ج) الرائع (المترادف): د) يَهْدُو (المتضاد):	۱
۳	للتعريب: من برادران تلاشگرم را دوست دارم.	۰/۵
۴	عين الترجمة الصحيحة: الف) رَأَيْتُ ظَبْيًا يَمْشِي بِهَدْوٍ عَلَى قِمَّةِ أَحَدِ التَّلَالِ. ۱- آهویی را دیدم که به آرامی بر نوک یکی از تپه‌ها راه می‌رفت. ☐ ۲- دیدم آهو را که به آرامی بر نوک تپه‌ها راه می‌رود. ☐ ب) رَأَى ذَنْبٌ جَائِعٌ فِي الْمَزْرَعَةِ جِمَارَيْنِ يَأْكُلَانِ الْعُشْبَ. ۱- گرگ گرسنه در مزرعه الاغ‌هایی را دید که علف می‌خورند. ☐ ۲- یک گرگ گرسنه در مزرعه دو الاغ را دید که علف می‌خوردند. ☐	۱/۵
۵	صَحِّحِ الْأَخْطَاءَ فِي التَّرْجُمَةِ: الف) دَخَلْتُ فِي رَجْلِي شَوْكَةً صَغِيرَةً وَأُحِسُّ بِالْأَمِّ شَدِيدٍ. در پایم خار بزرگی رفته است و به شدت احساس درد می‌کنم. ۱- ۲- ب) هَذَا جَزَائِي، فَأَنَا وَحْشٌ مُفْتَرِسٌ لِطَبِيبٍ مُعَالِجٍ! این جزای من است. من حیوان وحشی درنده هستم یا یک پزشک معالج! ۱- ۲-	۱
۶	أَكْمِلِ الْفَرَاغَ: الف) سَاعَدَنِي فِي هَذَا الصَّيْدِ أَحَدُ سَاكِنِي الْجَزِيرَةِ وَهُوَ خَبِيرٌ بِمَسَالِكِ غَابَاتِهَا. در این شکار یکی از ساکنین جزیره درحالی‌که به جنگل‌های آن آگاه بود، مرا ب) الْكِتَابُ صَدِيقٌ مُخْلِصٌ يُبْعِدُكَ عَنِ الضَّلَالِ وَ يَقَرِّبُكَ إِلَى الرَّشَادِ. کتاب دوستی مخلص است که تو را از گمراهی و به نزدیک می‌کند.	۱
۷	إِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ: أَمَضَيْتُ أُسْبُوعًا فِي الْجَزُرِ الْإِسْتَوَائِيَّةِ لِصَيْدِ ظَبْيٍ ذِي قُرُونٍ جَمِيلَةٍ. فِي الْيَوْمِ الثَّانِي عِنْدَ غُرُوبِ الشَّمْسِ جَلَسْتُ مَعَ أَحَدِ سَاكِنِي الْجَزِيرَةِ تَحْتَ شَجَرَةٍ فَرَأَيْتُ ظَبْيًا ذَا قُرُونٍ جَمِيلَةٍ تَمِينَةً كَالْفِصَّةِ الْبَرَّاقَةِ فِي ضَوْءِ الْقَمَرِ. أَعْجَبَنِي هَذَا الْمَنْظَرُ فَوَضَعْتُ سِلَاحِي عَلَى الْأَرْضِ. الف) لماذا ذَهَبَ الصَّيَّادُ إِلَى الْجَزُرِ الْإِسْتَوَائِيَّةِ؟ ب) متى رَأَى الصَّيَّادُ الظَّبْيَ؟ ج) كيف كانت قُرُونُ الظَّبْيِ فِي ضَوْءِ الْقَمَرِ؟ د) هل قَتَلَ الصَّيَّادُ الظَّبْيَ؟ هـ) عَيَّنْ إِعْرَابَ مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ: ۱- ۲-	۲/۵

ردیف	نمونه سؤالات امتحانی	بارم								
۸	عَيِّن الصِّفَةَ وَ الْمُضَافَ إِلَيْهِ: (الف) ﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ﴾ (ب) ظَهَرَتْ أَشَعَّةُ الشَّمْسِ فِي السَّمَاءِ الْخَلَابَةِ. (ج) إِنِّي أَحَبُّ الْأَصْدِقَاءِ الصَّالِحِينَ.	۲								
۹	أَكْمِلِ الْفَرَاغَ بِالْكَلِمَةِ الْمُنَاسِبَةِ: (الف) يَرْحَمُ اللَّهُ الضُّعَفَاءِ. (رَاحِمُوا - رَاحِمِينَ - رَاحِمِي) (ب) يَأْكُلُ الْجِمَارَانِ الْعُشْبَ فِي الْمَرْعَةِ. (السَّمِينَانِ - سَمِينَانِ - السَّمِينَانِ) (ج) سَافَرْتُ إِلَى الْمَنَاطِقِ فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ. (الْمُخْتَلَفِ - الْمُخْتَلَفَةِ - مُخْتَلَفَةٍ)	۱/۵								
۱۰	صَحِّحِ الْأَخْطَاءَ مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ: (الف) الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ سَيِّدَانِ شَبَابٍ أَهْلُ الْجَنَّةِ. (ب) وَجَدْتُ كِتَابًا آخَرَ حَوْلَ الْمَوْضُوعَاتِ الْعِلْمِيَّةِ.	۱/۵								
۱۱	شَكِّلْ مَا تَحْتَهُ خَطًّا: جَوْلَةُ الْبَاطِلِ سَاعَةً وَ جَوْلَةُ الْحَقِّ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ.	۱								
۱۲	أَعْرَبْ مَا أَشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ: رَأَيْتُ ظُلُمًا يَسْكُنُ فِي الْجَزِيرَةِ.	۱								
۱۳	لِلتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ لِمَا أَشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ: شَبَابٌ بِلَادِنَا الْمُجِدُّونَ يُحَاوِلُونَ فِي سَبِيلِ الْمَجْدِ. <table><tr><th>الكلمة</th><th>التحليل الصرفي</th></tr><tr><td>شَبَاب</td><td></td></tr><tr><td>نا</td><td></td></tr><tr><td>يُحَاوِلُونَ</td><td></td></tr></table>	الكلمة	التحليل الصرفي	شَبَاب		نا		يُحَاوِلُونَ		۱/۵
الكلمة	التحليل الصرفي									
شَبَاب										
نا										
يُحَاوِلُونَ										
	جمع بarm	۲۰								

پرسش های چهارگزینه ای

(سنجش ۸۵)

۱- «الظبي كأنه حيوان شاعر يعرف الطبيعة و جمالها و يعشقها!»:

- (۱) گویی آهو شاعری است که زیبایی طبیعت را شناخته بدان عشق می ورزد!
- (۲) آهو حیوان شاعر و با احساس بود که طبیعت و زیبایی آن را می شناخت و عاشق آن بود!
- (۳) آهو گویی حیوان با احساسی است که طبیعت و زیبایی آن را می شناسد و بدان عشق می ورزد!
- (۴) حقیقتاً آهو حیوانی شاعر و با احساس است که زیبایی طبیعت را می داند و عاشقانه آن را می ستاید!

(سراسری زبان ۸۶)

۲- «بقينا أسبوعين كاملين في الغابة لتفتش عن آثار الحيوانات النادرة.»:

- (۱) کاملاً دو هفته در جنگل ها برای یافتن آثار حیوانات نادر بسر بردیم.
- (۲) ما دو هفته ای کامل در جنگلی گذراندیم تا آثار نادر حیوانات را دنبال کنیم.
- (۳) دو هفته ای کامل در جنگل باقی ماندیم تا به دنبال آثار جانوران کمیاب بگردیم.
- (۴) دو هفته در جنگل کاملاً بسر بردیم تا ردپای جانوران نایاب را جست و جو کنیم.

(سراسری هنر ۸۳)

۳- صحّح الأخطاء: «العلماء المسلمون أوجدوا الثروات العلميّة في الضوء القرآن الكريم»

- (۱) المسلمون - العلميّ - ضوء (۲) ثروات - ضوء - قرآن (۳) العلماء - أوجد - الثروات (۴) المسلمون - الثروات - ضوء

(سراسری تجربی ۸۴)

۴- «للفلاحين وجهٌ أَسْمَرٌ و يدين خشنين و هذا بسبب أعمالهم الصعبة.» صحّح الأخطاء:

- (۱) وجهة - هذه - الصعبة (۲) يدان - خشتان - الصعبة (۳) وجهاً - أسمر - يدان - خشتان (۴) أسمر - يدان - خشتان - صعبة

(سراسری هنر ۸۵)

۵- عَيّن الجملة الوصفية:

- (۱) تجلس الطالبات في الصفّ يكتبن دروسهنّ.
- (۲) رجعتُ إلى البيت و أنا عازمة أن أبدأ بمطالعة دروسي.
- (۳) إشتراكنا في الجلسة التي تُدرس فيها رسائل علميّة.
- (۴) هناك جسم مجهول آخر يدور حول نواة المادّة.

(سراسری زبان ۸۶)

۶- «كيف نرى الشمس في مختلفة من و لانؤمن برّبنا!؟». عَيّن الصحيح للفراغات:

- (۱) المضيئة / مناطق / العالم / الرّحيم (۲) المنيرة / مناطق / عالم / رحيم (۳) المضيء / المناطق / عالماً / الرّحيم (۴) المنير / المناطق / العالم / رحيم

(سراسری هنر ۸۹)

۷- عَيّن ما ليس فيه نعت:

- (۱) وقّفنا ربّنا لعبادةٍ تُقرّبنا إليه!
- (۲) سأشترك في حفلة تنعقد يوم الخميس!
- (۳) قال الصياد: هذا التّهر تكثر فيه الأسماك!
- (۴) كتب هذا العالم مقالة يكشف فيها عن أسرار جديدة!

(سراسری زبان ۸۹)

۸- عَيّن النعت جملة:

- (۱) يؤكّد الأطباء على أكل العسل الطبيعي و هو مبيد للجراثيم!
- (۲) في العالم أسرار غامضة فيحاول الإنسان أن يكتشفها!
- (۳) اشترت أمّي محفظة جديدة لي حتّى أضع كتبتي فيها!
- (۴) إنّ الله بعث رسولاً إلينا يأمرنا بالصدق و أداء الأمانة!

(سراسری ریاضی ۹۱)

۹- عَيّن الوصف جملة:

- (۱) من آمن و أنفق من أمواله الطّيبة في سبيل الحقّ نجا!
- (۲) إنّ اللحم غذاء مفيد تكثر فيه مقادير كثيرة من البروتين!
- (۳) لا تشغل نفسك بأمور غير مهمّة فتغفل عمّا ينفعك و يهلك!
- (۴) على المرء أن يتواضع لمن علّمه و يحاول أن يصبح أفضل منه!

(سراسری تجربی ۹۱)

۱۰- عَيّن النعت جملة:

- (۱) الإنسان المؤمن لا يخون في أمانات الآخرين!
- (۲) هناك جلسة علميّة فتغيّرت ساعة الامتحان!
- (۳) إنّ الجريدة الإسلاميّة لا تنشر إلّا الحقائق!
- (۴) إنّ للمؤمن أخلاقاً حسنة وهبها الله تعالى له!

ردیف	آزمون نوبت اول (درس ۱ تا پایان درس ۵)	بارم
۱	للترجمة: الف) ﴿وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاخْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي﴾..... ب) أَطْلُبُ مِنْ شَبَابِنَا التَّمَسُّكَ بِالْحُرِّيَّةِ وَالْقِيَمِ الْإِنْسَانِيَّةِ. ج) أَفْتَشُّ عَنْ كِتَابٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النَّصُوصِ. د) الْإِسْلَامُ مُنْذُ ظُهُورِهِ شَجَّعَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى التَّفَكُّرِ وَالتَّعَلُّمِ. هـ) بَلْ وَاحْيَائِي مِنْكَ فِيمَا قَصَّرْتُ فِي أَمْرِكَ. و) تَفَسَّحَ فِي مَكَانِهِ لَهُ وَاجْلَسَهُ إِلَى جَانِبِهِ وَرَحَّبَ بِهِ.	۳
۲	للمفردات: الف) الغامِضُ (بالفارسيّة): ب) قهرمان (بالعربيّة): ج) الحارّ (المتضاد): د) الأمانِي (المترادف):	۱
۳	للتعريب: ما علم را می جوئیم و تنبلی نمی کنیم.	۰/۵
۴	عين الصحيح: الف) قَصَدْتُ الرُّجُوعَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ. ۱- به کتابخانه برمی گردم. ☐ ۲- خواستم به کتابخانه برگردم. ☐ ب) ﴿زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ﴾ ۱- آسمان دنیا را با چراغها آراستیم. ☐ ۲- آسمان دنیا را با چراغهایی آراستیم. ☐	۱/۵
۵	صحّح الأخطاء في الترجمة: (در هر ترجمه دو غلط وجود دارد) الف) فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ قَالَ بَلْبِلٌ لِلصَّخْرِ. در یکی از روزها بلبلی به شاهینی گفت. ب) هَلْ أَنَا أَصْلَبُ مِنْ تِلْكَ الصَّخْرَةِ؟ آیا من سخت تر از این صخره نیستم؟ ج) عَرَفَتِ الْمَرْأَةُ الْفَقِيرَةَ عَلِيًّا (ع) فِي الْبِدَايَةِ. آن زن فقیر علی (ع) را در ابتدا شناخت. د) هَؤُلَاءِ النَّاسُ يُكْرِمُونَنِي لِأَنِّي أَصِيدُ لَهُمْ. اینها مردمی هستند که مرا گرامی می دارند زیرا من برای آنها شکار کرده ام. ۱- ۲- ۱- ۲- ۱- ۲- ۱- ۲-	۲
۶	أكْمِل الفراغ: رَأَيْتُ ظَبِيًّا جَمِيلًا يَمْشِي بِهَدْوٍ عَلَى تَلٍّ رَمْلِيٍّ. آهوی زیبایی را دیدم که روی تپه ای شنی	۰/۵

ردیف	آزمون نوبت اول (درس ١ تا پایان درس ٥)	بارم
٧	عین أنواع المعارف: دخل عليَّ (ع) و قال إني أجبتُ اكتسابَ الثواب.	١
٨	عین الكلمات التي لها علامات فرعية للإعراب: (الف) ﴿لقد كان في يوسف وإخوته آياتٌ للسائلين﴾. (.....) (ب) يَرْحَمُ الرحمانُ راجمي الضَّعفاء. (.....) (ج) الحَسَناتُ يذهبُ السيئاتُ. (.....)	١
٩	اجعل في الفراغ كلمة مناسبة: (الف) حقٌّ عظيمٌ علينا. (لوالدين - للوالدان - للمعلمون) (ب) علَّمتُ (التلميذات - التلميذات - التلميذات) (ج) أسافرُ إلى المناطقِ (المختلفة - المختلف - المختلفات) (د) الآيةُ تُخبرُ عن سرِّ عجيبٍ. (العالمين - العالمون)	١
١٠	صحِّح الأخطاء مع بيان السبب: الداعي إلى الخير كفاعله. (١- علَّت:) (٢- علَّت:)	١
١١	عین الصفة و المضاف إليه: (الف) شاهدتُ معلِّمَ الصفِّ في المكتبة. (.....) (ب) القرآنُ هو النورُ المبيِّن. (.....)	٥/٠
١٢	شكِّل ما أُشير إليه بخط: (الف) حينئذٍ جاءتْ امرأةٌ و شاهدتْ خليفةَ المسلمين. (ب) يا هارونُ! ألسنَ بأزهدَ متي؟ (ج) الناسُ لا يحبُّونَ الراضي عن نفسه.	١
١٣	عین نوع إعراب ما أُشير إليه بخط: (أصلي، فرعي، محلي، تقديري) (الف) ﴿ربَّ اجعلْ هذا البلدَ آمناً﴾ (ب) بعضُ الناسِ ينظرونَ إلى الدنيا بقلقٍ.	٥/٧٥
١٤	أكتب ما طُلب منك: (الف) ﴿من المؤمنين رجالٌ صدقوا ما عاهدوا اللهَ عليه﴾ (ب) ﴿هو الذي أرسلَ رسوله بالهدى﴾ ١- مجرور بالإعراب الفرعي (.....) ٢- مجرور بالإعراب التقديري (.....) ٣- مرفوع محلاً (.....)	٥/٧٥

ردیف	آزمون نوبت اول (درس ۱ تا پایان درس ۵)	بارم															
۱۵	اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة: كَانَ السَّكَاكِيُّ شَخْصاً أُمِّيًّا. لَمَّا شَاهَدَ الْمَكَانَةَ الرَّفِيعَةَ لِلْعُلَمَاءِ فِي مَحَافِلَ عَدِيدَةٍ عَزَمَ عَلَى الدَّهَابِ إِلَى مَدَارِسَ فِي خَوَارِزَمَ. فِي بَدَايَةِ الْأَمْرِ مَا شَاهَدَ تَقَدُّمًا فِي دَرْسِهِ. فَحَزَنَ وَ تَرَكَ الدَّرْسَ وَ الْمَدْرَسَةَ. ذَاتَ يَوْمٍ رَأَى فِي الطَّرِيقِ مَنَظَرًا عَجِيبًا! فَقَدْ أَحْدَثَتْ قَطَارَاتُ الْمَاءِ ثَقْبًا فِي الصَّخْرَةِ. فَسَأَلَ مَنْ نَفْسِهِ: هَلْ أَنَا أَصْلَبُ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ؟ فَرَجَعَ إِلَى بَيْتِهِ وَ بَدَأَ الدِّرَاسَةَ. (الف) متى عزم السكاكِيُّ على الذهابِ إلى مدارسٍ في خوارزم؟ (.....) (ب) لماذا ترك السكاكِيُّ الدرسَ و المدرسة؟ (.....) (ج) ما رأى السكاكِيُّ في الطريق؟ (.....) (د) ما سأل السكاكِيُّ من نفسه؟ (.....) (هـ) اُكْتُبْ ما طَلِبَ منك من النص: ۱- اسماً ممنوعاً من الصرف (.....) ۲- صفة (.....)	۲/۵															
۱۶	للإعراب و التحليل الصرفي لما أُشير إليه بخط: <u>المجاهدون يُدافعون عن الوطن الإسلامي.</u> <table border="1"> <thead> <tr> <th>الكلمة</th><th>التحليل الصرفي</th><th>الإعراب</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>المجاهدون</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>يدافعون</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>عن</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>الوطن</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	الكلمة	التحليل الصرفي	الإعراب	المجاهدون			يدافعون			عن			الوطن			۲
الكلمة	التحليل الصرفي	الإعراب															
المجاهدون																	
يدافعون																	
عن																	
الوطن																	
	جمع بarm	۲۰															